

RAPPORT OM UTARBEIDELSE AV STUDIEPLAN FOR 60 STUDEIPOENGS STUDIUM OM GRØNT ENTREPRENØRSKAP

- DET FØRSTE HØGSKOLESTUDIET I SITT SLAG I NORGE

1. BAKGRUNN

Etter å ha innledet samarbeid med Høgskolen i Hedmark (HiHm) om et studium om Innovasjon i Offentlig Sektor tok Høgskolestiftelsen for Innovasjon og Entreprenørskap (HIE) i 2014 initiativet til å etablere et høgskolestudium om Grønt Entreprenørskap. HIE er etablert for å øke det formelle kompetansenivået i Aurskog Høland kommune. Aurskog Høland er blant landets store landbrukskommuner, med rik tilgang til naturressurser. Det snakkes mye om behovet for et Grønt Skifte, men en ser begrensede praktiske tiltak for å fremme dette Skiftet.

Utvikling av kompetanse er åpenbart ett av de viktigste elementene i en politikk for et Grønt Skifte. Dette gjelder både kompetanse mht nytenkning og nyskaping, og kompetanse innenfor de fagområdene som grønn sektor representerer.

HiHm var en naturlig samarbeidspartner, med sine tunge kompetansemiljøer både på Rena, Evenstad og Blæstad.

2. STUDIEPLAN FOR HØGRE UTDANNING

Utvikling av et nytt studietilbud krever utvikling av en studieplan. En slik plan må utarbeides i henhold til NOKUTs krav (sertifiseringsorganet for høgre utdanning i Norge).

I denne sammenheng må bl.a. følgende forhold vurderes:

- Studiets plass i forhold til høgskolens strategi og faglige prioriteringer
- Nasjonale og regionale behov for studiet
- Studentrekruttering
- Finansiering og ressursbruk
- Samarbeid og arbeidsdeling

HiHm var meget interessert i å etablere et slikt studium. Det ble laget et budsjett for utarbeidelse, og inngått en avtale mellom partene, der HiHm stilte sine ressurser til rådighet innenfor en avtalt kostnadsramme, og der HIE mobiliserte sitt eget nettverk av ressurspersoner som har deltatt i arbeidet. Dette er ressurspersoner fra forskning, forvaltning og næringsliv

3. SELVE ARBEIDET

Har foregått ved at en først etablerte de grunnleggende fagemnene for studiet og deretter har utarbeidet konkrete og detaljerte planer for det enkelte emne.

Hovedemnene ble definert å være

- Bedre utnyttelse av skogsressursene
- Grønn energi
- Naturbasert reiseliv
- Lokalmat og dyrking

Omfanget av studiet ble bestemt å skulle være et 60 stps studium, som senere kan bygges ut til en full bachelor (180 stp). Et 60 stp studium kan bygges inn i andre studier som både HiHm og andre universiteter/høgskoler tilbyr, for å fullføre en bachelor.

Ut fra rekrutteringshensyn ble det bestemt at studiet i starten skal være et samlingsbasert videreutdanningstilbud, over 4 semestre. Dette betyr at studiet kan tas i kombinasjon med arbeid eller andre studier. Studiet vil i starten måtte være et betalingsstudium, dvs at studentene må betale en studieavgift som i prinsippet skal dekke kostnadene. Studentene kan så få støtte enten fra arbeidsgiver, fra Lånekassen eller fra legater.

Planen er at studiet fra høsten 2017 skal være del av grunnstudietilbudet ved HiHm, slik at staten betaler for et visst antall studieplasser.

Utkast til innhold i studieplanen ble gjennom 2015 drøftet i flere dagssamlinger med fagpersoner innen de ulike emnene og deretter sendt på høring til ressurspersonene. Dekanene ved de aktuelle fakulteter ved HiHm godkjente deretter planen for fremleggelse for HiHms styrende organer. Studieplanen ble formelt godkjent i januar/februar 2016. Studieplanen er bygget opp fra grunnen og skal gi studentene grunnleggende kunnskap om naturgrunnlag og naturressurser, geologi, klima og miljø. I tillegg skal studentene tilegne seg grunnleggende kunnskap om prosessene rundt innovasjon. Dette videreføres i egne kurs om forretningsutvikling og prosjektledelse. Parallelt utdypes kunnskap innenfor de enkelte hovedemnene.

Det er lagt opp til omfattende studiebesøk og bruk av eksterne forelesere.

Studentene skal arbeide med en hovedoppgave gjennom studiet, som enten skal være knyttet til studentens arbeidssituasjon, eller til en konkret forretningside som studentene vil realisere.

Et viktig formål med studiet er at det skal føre fram til etablering av ny virksomhet og nye arbeidsplasser basert på «grønne» ressurser.

Samlingene vil bli gjennomført over 2-dager 4 ganger i semesteret, og vil bli lagt til HiHms campuser, til Eidsverket på Bjørkelangen, og til samarbeidspartnere som tilbyr studiebesøk. Borregaard er ett eksempel på en slik samarbeidspartner.

4. SAMARBEIDET

mellom HiHm og HIE har fungert knirkefritt. HiHm har representert en tung faglig og akademisk kompetanse, mens HIE har representert tilknytningen til aktuelle aktører, aktuelle faglige problemstillinger, mulige målgrupper for studiet og mulige ideer for forretningsutvikling.

Peter de Souza fra HiHm og Trygve Tamburstuen fra HIE har holdt i trådene for å gjennomføre arbeidet. Dekanene på Rena og Evenstad har deltatt aktivt og stilt relevante fagpersoner til rådighet. Studieadministrasjonen ved HiHm har sørget for alle formalia. HIE har klart å engasjere et titalls lokale ressurspersoner som aktive bidragsyttere i prosessen. Budsjettet for arbeidet er holdt, slik den reviderte regnskapsrapporten viser

5. FINANSIERING

Det har vært tre finansieringskilder:

- Matmerk som ytet et tilskudd på kr 150 000
- Verdskapingsfondet med kr 100 000
- HIE med egen finansiering av resten, også med støtte fra Aurskog Høland kommune og lokale sparebanker

Prosjektet er et meget interessant eksempel hvordan en i en tid med sentralisering av institusjonene for høgere utdanning i Norge, samtidig klarer å etablere nye, markedsrettede studier desentralisert.

6. SELVE STUDIETILBUDET

Studiet annonseres på HiHms og HIEs hjemmesider. I tillegg er det gjennomført flere presentasjonsmøter med aktuelle institusjoner og organisasjoner for å rekruttere studenter til studiet, bl.a. Bondekafe på Rena, med karriereveilederne for videregående skoler i Akershus osv. Fylkeslandbrukssjefen i Akershus har utstedt et brev med sterk anbefaling av studiet. Det samme har ordføreren i Aurskog Høland. Tilbudet er sendt ut til bedrifter, institusjoner og organisasjoner innenfor de relevante næringer. Dette følges opp med telefoniske henvendelser. En har også lyktes med å få omtale i noen regionaviser. Studiet er åpent for studenter fra hele landet, men innsalget har i hovedsak vært fokusert mot fylkene Østfold, Oslo og Akershus, Hedmark og Oppland. En rakk ikke i 2016 å delta på studiemessene som holdes for kommende studenter en rekke steder i landet, men dette vil bli gjort for studieåret 2017.

7. RESULTATFORMIDLING

Studieplanen er offentlig tilgjengelig på nettet. HIE har tidligere vært i kontakt med Høgskolen i Nord Trøndelag (HiNT) om et mulig samarbeid, der studiet også kan tilbys i andre geografiske områder i Norge. I tillegg har vi kontakt med Universitetet i Karlstad og regionale læresteder i Sverige med sikte på et samarbeid, både rekrutteringsmessig og faglig. For å spre kompetansen ytterligere legges det opp til FAGDAGER både på Eidsverket, på Rena og på Evenstad/Blæstad, der hovedemnene i studiet belyses gjennom komprimerte 2 dagers kompetansegivende samlinger

8. ERFARINGER

En viktig erfaring er som nevnt at det er mulig å etablere nye studietilbud desentralisert i Norge til tross for sentralisering av institusjonene
En annen er at det er mulig for institusjoner av typen HIE – solid faglig fundert og med økonomisk støtte – å samarbeide med akademiske institusjoner for å lage studietilbud innen høgre utdanning som dekker behov som de høgre utdanningsinstitusjonene ikke selv er raske nok til å se
En tredje er behovet for å bygge læring om innovasjon og entreprenørskap inn i all høgre utdanning. Endringstakten innenfor alle sektorer er så stor i dag at studentene må lære seg de grunnleggende prosesser for å kunne tenke nytt og se de store mulighetsrommene som skapes av teknologiutvikling, deregulering, standardisering, sosiale endringer osv.
En fjerde erfaring som er kommet ut av dette arbeidet, er erkjennelsen av å reetablere fagskolen som en viktig del av utdanningssystemet. 2 årig fagskole vil dekke viktige behov for utdanning av yrkesutøvere i spesifikke yrker. HIE er allerede i gang med å etablere et fagskoletilbud for kvalitetsrevisorer innen landbruk fra høsten 2017.

Bjørkelangen juli 2016

Trygve Tamburstuen
Prosjektleder